

ne verujejo svojim voditeljem, za to ni discipline in ni pokorščine. Zdaj sta na vrhu dve smeri, Vorošilova in Kaganovičeva. Vorošilov je vojni komisar, prireja blesteče manevre in želi, da bi se rdeča armada izkazala na bojnem

polju. Kaganovič je za mir. Njegovo mnenje je, da je Rusija dosti velika. Stalin je na strani Kaganoviča. Katera smer bo zmagala in kdo bo zletel iz stranke, nam bo pokazala bodočnost.

K.

DRUŠTVENE VESTI

Pogled v preteklost — pogled v bodočnost.

F. Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Ce se ozremo nazaj v preteklost, vidimo za seboj uspehe, na koje je naša mladina lahko ponosna. Delo, ki ga je izvršila na prosvetnem in gospodarskem polju, je veliko. Začelo pa se je to živahno društveno gibanje proti koncu prejšnjega in ob začetku sedanjega stoletja. L. 1897 je nepozabni dr. Janez Ev. Krek ustanovil »Slovensko krščansko-socialno zvezo«, v koji je bila še pred vojno včlanjenih večina naših krščansko-socialnih društev. Društvene sobe so bile takrat prava središča mladinskega gibanja; ob nedeljah in praznikih so naši fantje in dekleta radi zahajali v »društvo« k raznim predavanjem ter k igram in pevskim vajam, da se tako odrešijo vsakdanjih težav in skrbj.

Dasi so tudi takratni mladini delali nasprotniki slovenskega krščanskega gibanja vse mogoče ovire, se ona ni nikdar plašila nobenih zaprek ter se je pogumno in vztrajno držala svojih načel. Ko so morali naši najboljši društveni delavci na bojišča, so vzele delo v roke naše žene in dekleta. Te so izvršile ogromno narodno-obrambno delo. Saj so samo za znano majniško deklaracijo nabrale nad 100.000 podpisov.

Da imamo danes Slovenci toliko izobraženih mož in žen, da imamo toliko dobrih govornikov iz ljudskih vst, da imamo toliko dobrih in umnih gospodarjev, je zasluga naših izobraževalnih društev.

Ko si je leta 1923 »Slovenska krščansko-socialna zveza« nadela ime »Prosvetna zveza«, se je delo v društvi podvojilo. Število dramatičnih prireditev, predavanj in skriptičnih in film-

skih predstav, pevskih in godbenih prireditev, ki so jih priredila društva v Prosvetni zvezi včlanjena, je ogromno. Mnogo so storile tudi knjižnice, saj so dobili knjige v roke tudi ljudje, ki bi jih drugače nikoli ne brali.

Letos v februarju je bila na mah prerezana nit živahnega prosvetnega delovanja. Toda kljub temu ne smemo obupati, temveč moramo še podvojiti delo v preostalih krščanskih mladinskih organizacijah. Kjer so pa prosvetna društva zopet vpostaviljena — po zadnjih časopisnih vesteh jih je nekaj nad sto, upamo, da se bo to število kmalu podvojilo in potrojilo — poživimo in podvojimo v teh prosvetno delo, da se vsaj nekaj nadomesti. Ne ustrašimo se nobenih zaprek, temveč hodimo vztrajno in pogumno naprej po poti, ki vodi do cilja. Duh našega velikega Slomška naj nas vodi po pravi poti, da postanemo izobraženi ljudje, praktični katoličani in dobri državljani.

MARIJANSKI TABOR V LJUTOMERU.

Preteklo nedeljo, na praznik Marijinega obiskovanja, se je vršil v Ljutomeru tabor za fante in može: člane Marijinih družb in cerkvenih bratovščin. Prišli so v jako velikem številu mladeniči in može iz ljutomerske in sosednjih župnij, iz velikonedeljske dekanije in iz Prekmurja. Ob 8. uri je bila peta sveta maša, ki jo je daroval g. dr. Josip Hohnjec. Tajnik Katoliške akcije g. Kolenc je imel propev o lastnostih, ki morajo danes diti krščanskega mladeniča. Nato je bilo zborovanje v Katoliškem domu. Velika dvorana ni mogla sprejeti niti polovice mož in mladeničev. Veliko število jih je moralo poslušati pri oknih in vratih. Število udeležencev se je cenilo na 1500. Zborovanje je otvoril in vodil g. kaplan Munda, ki ima velike zasluge za lep uspeh tabora. Glavni govornik je bil dr. J. Hohnjec, ki je v jedrnatih besedah, opirajoč se na dejanske razmere in življenjske potrebe, govoril o sodobnih nalogah katolicizma v javnosti. Mirko Geratli je zlasti poudarjal po-

men Marijinega češčenja za mladino, katoliški akademik Ciril Zebot pa je tolmačil pogubonosne sestave in zmote sedanjega časa in je na osnovi papeževe okrožnice »Quadragesimo anno« opredelil smer, ki vodi k rešitvi. G. tajnik Kolenc je govoril o cilju Kat. akcije in o namenu njenega delovanja med možmi in mladeniči. Pozdravne besede so spregovorili naslednji mladeniči: Meško od Sv. Tomaža pri Veliki Nedelji, Babič iz Ljutomera, Romanjko od Sv. Jurija ob Ščavnici, Vajda od Velike Nedelje in Kovač iz Črenšovcev v Prekmurju. Fantovski pevski zbor, ki je pod vodstvom g. organista Potočnika prepeval v cerkvi, je prav lepo zapel ob začetku pesem »Morska zvezda«, ob koncu pa »Kristus kralj«. Bil je lep dan: v naravi svetlo solnce, v dušah naših vrlih mož in mladeničev pa vedrina in toplota.

Pruski žvižg.

Kakor znano, je bil Friderik Veliki (1740 do 1786) vladar Prusije, ki je imel povsod svoje oči ter ušesa in je potisnil v vsako zadevo svoj nos. Večkrat se je zaval v star vojaški plašč, se klatil okrog po krčmah, kjer je opazoval življenje svojih vojakov.

Nekoč je zadel na takem pohodu na vojaka, ki ga je v okajenem stanju povabil k sebi za mizo, naj pije z njim. Stari Fric se je nekaj časa branil, slednjič je le sledil vabilu. Vprašal je pijanca, odkoder jemlje denar, ker vojaška plača mu nikakor ne zadostuje za njegova popivanja.

»Hm«, je menil vojak, »to je ravno pruski žvižg!«

»Kaj je to, pruski žvižg?« je vprašal kralj.

»Je težko razložiti«, je odgovoril vojak, »ti bi me še celo izdal.«

Ta odgovor je zadel na Fricovo radovednost. Silil je tako dolgo v vojaka, da mu je ta zaupal skrivnost. »Poslušaj«, je pričel, »jaz prodam vse, kar se sploh da prodati, saj sedaj živimo v mirnih časih. Kaj rabim jekleno rezilo sablje! Glej, rezilo sem prodal, vidiš li?« Izvlekel je sabljo iz nožnice in je pokazal

trgovino še ni bilo omajano. On trdi, da je vzrok sedanje krize: nacionalno zapiranje enega naroda pred drugim in naloga Zedinjenih držav je, svet popeljati do ozdravljenja.

==

Črne ledeno goro.

Znanstvena ekspedicija, ki se je vrnila nedavno z območja južnega tečaja, poroča o zelo čudni prikazni, katero so opazovali člani ekspedicije med delom. Lepega dne so zagledali s krova ekspedicijske ladje ledeno goro, ki se je zdela vsem nekaj izrednega radi barve, ki je bila — temna. Nekaj učenjakov je stopilo v čoln in se približalo go-

plačati, da bo žena lahko poplačala dolgove, pa da ji bo še ostala majhna vsota, s katero bi lahko živela. In nato bodo za veliko vsoto morali kupiti tudi njegovo posestvo, ki meji prav na čudoviti studenec; saj jim je njegovega posestva nujno treba, če hočejo iz vasi narediti zdravilišče. Poleg tega mu bodo morali veliko plačati za posredovanje, kar je bilo sklenjeno za slučaj, če se kup posreči. Nato pa, ko bo imel dovolj denarja, proč — proč iz tega neznosnega položaja, proč iz te grozne stiske, iz tega ogrožanja, strahu in nevarnosti. Na tuje, v svobodo! Pobegniti mora zaradi tega strašnega ničvrednega Jerasa in radi zahrbtnje, maščevalne Golobovke.

Proč! In kmalu! V širni svet. Od doma! Saj se bo posrečilo. Še enkrat je prebral pismo; iz njega je donelo živo upanje in je mnogo obetalo.

Postal je boljše volje. Vstal je in se pretegnil. Kar naenkrat ga ni več strpelo v topli sobi. Šel je na vrt in globoko zadihal. Moral je k studencu, ki je bil ljudem v usodo, po katerem bo sedaj vendarle prišel do bogastva in svobode.

Bil je tih, turoben jesenski večer, temno in

žalostno je štrlelo kvišku drevje; studenec je pel svojo enolično pesem v tiho noč.

Glej — pri studencu je stala ženska. Mirno kakor senca.

Mogoče je bila senca rajne Katrice. Medena je streslo. Ko je pogledal bolj natančno, je spoznal staro Golobovko. Tedaj ga je izpreletel mraz. Njegova smrtna sovražnica! Česa išče pri studencu to jesensko noč? Čemu se je smukala vedno okrog njegove hiše, kakor preteča nesreča?

Previdno je stopil k plotu. Bila je mrtvaška tišina; le studenec je žuborel. Starka je počasi hodila okrog studenca. Ali je sploh bila pri pameti? Napol glasno je govorila:

»Prinašaj dobrim v stiski pomoč,

donašaj hudobnim smrtno noč.«

Meden se je z grozo v srcu hotel umakniti. Tedaj pa se je starka obrnila proti njemu, se posmehljivo zasmejala in rekla:

»Meden, slišala sem te, ko si prišel. Vem, da si skrit za orehom. Le stoj tam! Za orehom skrit

kralju, da ima mesto jekla — les. Kralj se je muzal ter se je poslovil. Dobro si je zapomnil vojaka. Lepega dne je bilo izdano povelje, gotov polk mora nastopiti pred kraljem v paradi.

Kralj pride, jezdi gor in dol ob polku. Ko je zagledal vojaka, znanca, je zapovedal njemu in tovarišu, naj stopita iz vrste pred njega. Nato je rekel možu, ki je razumel pruski žvižg: »Potegni sabljo in odsekaj tovarišu glavo!«

Vojak se močno prestraši, pa se le zbere in odgovori: »Oh, veličanstvo, zakaj bi naj storil to baš jaz? Tovariš mi vendar ni storil nič žalega.«

»Potegni!« zakliče kralj, »sicer naj odseka tovariš glavo tebi!«

Vojaku s pruskim žvižgom ne preostane drugega, položi roko na ročaj, pogleda proti nebu in pravi: »No, če že ni drugače, naj me obvaruje ljubi Bog pred ubojem in naj naredi on, da se bo moj meč spremenil v les.« In glej, ko je potegnil sabljo iz nožnice, je bilo rezilo leseno.

Stari Fric se je smejal od srca in rekel: »Sedaj vidim, da razumeš pruski žvižg.«

*

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Na praznik sv. Petra in Pavla je nastal malo pred 9. uro dopoldne požar v gosp. poslopju posestnika F. Felča, p. d. Kolarja v občini Boč. Plamen je svignil tudi na hišo in svinjske hleve. Vse tri zgradbe so postale žrtev požara. Zgorelo je par konjev, par volov in okoli 15 svinj. Govedo pa je bilo na paši. Zgorelo je vse žito razen koruze, rešili so tudi nekaj obleke. O vzroku požara se ne ve nič izvestnega. Morda je nastal vsled nepaznosti. Hudoben namen pa je izključen. Posestnik je bil za majhno svoto zavarovan.

Svečina. Dne 25. junija je priredila svečinska narodna šola vidovdansko proslavo z zelo pestrim sporedom: deklamacije, petje narodnih pesmi s spremljevanjem harmonija, šaljeve prizore in dve trodejanki »Šola v nebesih« in »Bedak Pavlek«. Prireditve je krasno uspela v pravstvenem kakor v gmočnem ozru. Grajska nadklet, ki jo je dal tudi tokrat ljubeznivo na razpolago g. upravitelj Zöhrer, je bila natlačena polna občinstva, ki je spremljalo posamezne točke bogatega sporeda z burno pohvalo. Svečinskemu učitelstvu, zlasti pa g. upravitelju Jožetu Bercetu, gre vsa čast za prelepo uspelo prireditve. Prireditve se je udeležil tudi g. sreski šolski nadzornik Ivan Tomažič, ki je ob koncu izpregovoril nekaj globoko občutenih besed ter naglašal velepo-

membnost srčnih vezi med šolo in domom. Končna zahvala pa gre tudi vsem blagim Svečinčanom, ki so darovali tako obilno peciva za to prireditev.

Gornja Sv. Kungota. Prosim, preč. g. urednik, blagovolite sprejeti ta-le popravek: V zadnji števi 26 »Slovenskega gospodarja« z dne 28. junija stoji na strani 3: »da se je pri Gornji Sv. Kungoti ustrelil podnarednik Tone Lopič, kar pa ne odgovarja resnici; pač pa je resnica, da se je dotični Tone Lopič, orožniški podnarednik, ustrelil v Svečini pri Paskolu. Enaki slučaj se je zgodil tudi lansko leto, ko so na Vrtilah v Svečini umorili nekega Potrča, je zopet nekdo krivo poročal, da se je ta umor zgodil v Gornji Sv. Kungoti, resnica pa je, da je bilo v Svečini. Resnica je resnica, če tudi večkrat v oči boče.

Gornja Sv. Kungota. Pretečeno nedeljo dne 25. junija je bil javni gasilski ples. Ljudstva je prišlo od vseh strani, posebno iz Maribora, v ogromnem številu. Zeleti je, naj bi tudi ljudstvo naše kulturne narodne prireditve posečalo v taki meri, v prosvetnem domu, igre, ki vzbujajo narodni ponos in jugoslovansko misel. Dobro, izobraženo, trezno ljudstvo je tukaj na meji države najboljša opora.

Sv. Barbara pri Mariboru. V nedeljo dne 25. junija, je bil blagoslovljen v Vinički gori lep križ, katerega sta dala postaviti Anton in Magdalena Domitar, posestnika istotam. Obenem je bila posvečitev družine presv. Srcu Jez. Ob tej priliki je nabrala Marijina družbenka šent-

peterska Marija Pavalec za afrikanske misijone 100 Din.

St. Janž na Dravskem polju. Na Janževo nedeljo dne 25. junija smo imeli pri nas priliko videti, kaj zmore vneto in požrtvovalno delo v društvu. To so pokazali naši požarniki pod mariljivim načelstvom g. Antona Ekarta iz Starš. Že pred dvema letoma so si nabavali novo motorno brizgalno in novi avto. Ker so postali prostori vsled pomnoženega gasilnega orodja premajhni, so si morali povečati svoj gasilni dom. Omenjeno nedeljo je bila blagoslovitev novega gasilnega doma in motornega vozila. Bila je ta dan lepa slovesnost, kakoršne že dolgo ne pomnimo. Veliko ljudi je prišlo od sosednih župnij že predpoldan, popoldan so pa prišli požarniki iz Ptuja, Sv. Martina, Sv. Barbare, Hotinje vasi in Hajdine. Botro, gđc. Silvo Pirich, hčerko tovarnarja iz Ptuja, so slovesno sprejeli požarniki na konjih in z godbo v Zlatoličjah. Po sprejemu je bila blagoslovitev, nato pa slovesne večernice. Cela slovesnost je iztekla brezhibno.

Hajdina. V noči od srede na četrtek pretelega tedna je nekdo s silo vlomil v mrtvašnico na hajdinskem pokopališču. Odnesele je vrvi, lopato in kramp ter škarje za obrezovanje žive ograje. Škoda znaša nad 200 Din. Morda bo vlomilca groza in strah, če mu bo vest dopovedala, da so te ukradene reči bile v uporabi na blagoslovljeni zemlji med mrlji. Strašno, kam se hudobni ljudje napotijo v svoji slepi strasti zoper 7. božjo zapoved.

Hajdina pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo v Hajdini pri Ptuj bo v nedeljo dne 16. julija 1933 proslavilo 20letnico svojega obstoja. Ob pol devetih bo sprejem gostov pri gasilnem domu v Spodnji Hajdini. Ob pol desetih slavnostna sv. maša. Po službi božji blagoslovitev motorne brizgalne pred cerkvijo pod lipami. Kumovala bosta gospod Cartel Franc in gospa soproga iz Zgornje Hajdine. Skupni obed bo v Ogrizekovi gostilni. Zunanja drušva naj prijavijo, koliko članov želi obedovati skupno. Ob 15. uri tombola in veselica na vrtu omenjene gostilne. Pričakovati je obilo ljudstva, ki zna ceniti človekoljubno in nesebično delo gasilcev. Vljudno vabi odbor.

Zavrč. 70letnico rojstva je na Alojzovo obhajal v svojem vinogradu v Goričaku gospod Alojzij Mikl, daleč na okrog znani in povsod

si stal z Jerasom tudi tedaj, ko je ležala Katrica mrtva pri studentu.«

Odgovoril je hripavo:

»Ne govori tako glasno! Pojdi z menoj v hišo. Kar brž! Moram govoriti s teboj.«

Nekaj časa je molčala. Nato je rekla:

»Pridem. Takoj. Čakaj me! Obračunala bova.«

Obračun.

»No, tukaj sem!«

»Sedi,« je rekel Meden vljudno. »Govoriti moram s teboj. Ničesar nimam proti tebi. Nasprotno. Peče me, ker vidim, da si mi vedno tako sovražna. Stare, nesrečne zgodbe mora človek po toliko letih vendar enkrat pozabiti.«

Pokazala mu je zobe.

»Rezika, veš, Rezika! Bila je dobro dekle, bila je moj edini otrok — vseč ti je bila — nato pa smo jo potegnili iz ribnika — tisoč let bi lahko že preteklo od tistih mal, mati ti tega ne bo pozabila, lopov ti! In sedaj čakam že vsa ta leta, se plazim okrog tvoje hiše in govorim svoje sta-

re reke proti tebi. In sedaj, Meden, sedaj te imam!«

»Imaš me — kako me imaš?«

»Ali ne veš, kaj mi je pripovedoval Jeras?«

»Jeras je kvasač, širokoustnež, lažnivec, zloben človek! Njemu noben človek ne bo verjel, kaj šele sodnija.«

»No, bomo videli! Ali mu ne boš moral zopet za to, kar ve, v torek dati tisočaka?«

»Tudi to veš?« je prestrašeno šepnil.

»Da, tudi to vem. Bil je pri meni in mi pokazal papirček za tisočak.«

»O, ta — ta —«

Ni mogel dokončati stavka.

»Da, vse vem. In sedaj — zadnje tedne sem bila zelo bolna, preveč bolna, da bi mogla iz postelje in kaj začeti. Toda sedaj zopet morem malo čez prag. Sedaj pojdem v mesto in te naznamim.«

Strmé je gledal v njo.

»Potem pride Colnar iz zapora, vidva pa, ti in Jeras, prideta vanj.«

Dalje sledi.

ri. Prav od blizu so ugotovili, da je pokrit led s temnozeleno, skoro črno plastjo. Ko so plast kemično razkrojili, so videli, da obstoja iz granitnega prahu in iz mineralnih preostankov. Ekspedicija je še opazovala več črnkasti lednih gora. Znanstveniki so mnenja, da so črnkaste ledené gore posledica ognjeniških izbruhov, ki so se zgodili z izredno silovitostjo in so pokrili izmečki celo oddaljene ledené gore.

Inserirajte!